

O EDIȚIE UNICĂ A *DESCRIPTIO MOLDAVIAE*

Editura Institutului Cultural Român a scos de sub tipar celebra operă a lui Dimitrie Cantemir *Descriptio antiqui et hodierni status Moldaviae (Descrierea stării de odinioară și de astăzi a Moldovei)*, în două volume.

Lucrarea reprezintă o ediție bilingvă latină și română. Ea a apărut ca rezultat al unor cercetări îndelungate și profunde, realizate în arhivele diferitor țări, ce-au permis depistarea originalelor latine, precum și acumularea de noi informații privind istoricul elaborării și receptării remarcabilei scrieri în cultura europeană. Lucrarea se datorează la fel colaborării istoricilor chișinăuieni acad. Andrei Eșanu și Valentina Eșanu cu filologul bucureștean, doctor profesor Dan Slușanschi și acad. Virgil Căndea. În acest scop, pentru prima oară s-a recurs la originalele latine ale *Descriptio Moldaviae* ce se păstrează la Biblioteca Institutului de Orientalistică din Sankt Petersburg al Academiei de Științe a Federației Ruse, datate cu anii 1716 și, respectiv, 1726-1727, precum și celui din Biblioteca regională „A.M. Gorki” din Odesa, Ucraina (datând cu mijlocul sec.XVIII), efectuându-se o traducere nouă, cea mai exactă și cea mai completă din câte s-au făcut până acum.

Volumul I al lucrării, editat în 2006, include textul latin în cele trei redacții cunoscute până astăzi, traducerea acestora, precum și un substanțial studiu filologic semnat de Dan Slușanschi, note, indici de nume geografice, de persoane etc.

Volumul II, apărut în 2007, cuprinde un amplu studiu istoric (pag.3-132), semnat de Andrei și Valentina Eșanu, traducerea românească a *Descrierii*, note și comentarii la toate cele 31 de capitole ale lucrării cantemiriene, precum și numeroși indici geografici, de nume de persoane, de materii și altele.

În prefața editorială la volumul I Dan Slușanschi a scris: „Meritul neîndoielnic al accesului nostru atât de întârziat la revederea și la editarea critică a manuscriselor le revine într-un tot, din punctul nostru de vedere, soților acad.Andrei și Valentinei Eșanu (Chișinău), care la prietenescul îndemn al acad. V.Căndea au binevoit să apeleze, ca latinist, pentru editarea critică a textului latin și pentru alcătuirea unei traduceri noi”.

JUMĂTATE DIN INVENȚIILE SAVANȚILOR MOLDOVENI REVIN ACASĂ CU PREMII

În ultimii patru ani, savanții din Moldova au prezentat 1600 de lucrări la saloane internaționale de invenții, dintre care jumătate au fost premiate:

208 au luat medalii de aur, 266 au obținut medalii de argint, 226 - de bronz, iar 186 au fost menționate cu diplome și premii speciale. Astfel, Republica Moldova se plasează printre primele locuri în Europa după numărul de invenții pe cap de locuitor înregistrate de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI). Numeroase elaborări științifice s-au bucurat de apreciere la Salonul Internațional de Invenții de la Geneva (Elveția), Salonul Internațional de Inovații, Cercetări și Tehnologii Noi din Bruxelles (Belgia), dintre cele mai prestigioase în lume.

ASISTENȚĂ COPIILOR ORFANI CU DISABILITĂȚI

Timp de doi ani, Academia de Științe a Moldovei patronează școala auxiliară din Sculeni, raionul Ungheni, instituție de învățământ pentru copii orfani cu dizabilități fizice. La 1 octombrie curent, Secția de Științe Medicale a A.Ș.M. a delegat la această școală un grup de specialiști care să le acorde elevilor asistență materială și medicală. Copiii au fost consultați de cardiolog, pediatru, oncopediatru, pediatru, urolog, chirurg, psihiatru-epileptolog, genetician, ftiziopediatru, otorinolaringolog, oftalmolog, neuropediatru, specialist în igiena copiilor și adolescenților - toți cu grad științific de doctor habilitat sau de doctor în medicină. Coordonatorul echipei consultative a fost Silviu Sofronie, dr. hab. în medicină, profesor universitar.

Medicii cercetători au donat copiilor de la școala auxiliară din Sculeni 3 televizoare, un aparat foto și lenjerie de corp.

Elena Musteață, directorul școlii auxiliare Sculeni și copiii din această instituție de învățământ au mulțumit echipei de consultanți, și, în numele lor, tuturor celor care le-au oferit ajutor material.

SISTEME INFORMAȚIONALE GEOGRAFICE

Institutul de Ecologie și Geografie al Academiei de Științe a Moldovei, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea „Al. I. Cuza” și Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași, România, precum și Universitatea „Babes-Bolyai” din Cluj-Napoca, România, au organizat la Chișinău, în zilele de 26-28 octombrie, cea de XV-a ediție a Simpozionului internațional „Sisteme informaționale geografice (SIG)”. În dezbateri a fost luată o temă de actualitate: „*SIG în evaluarea potențialului ecologic, managementul teritoriului și al resurselor umane*”. La simpozion au luat parte cercetători din Bulgaria, România, Rusia, Republica Belarus, Uzbekistan. S-a făcut un larg schimb de opinii în ce privește utilizarea Sistemelor Informaționale Geografice la evaluarea potențialului geo-ecologic; optimizarea și organizarea teritorială; probleme metodologice și metodice de elaborare a sistemelor informaționale geografice regionale etc.

REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE ALE CHIMIEI MODERNE

Societatea de Chimie din Republica Moldova, Secția de Științe Biologice, Chimice și Ecologice a A.Ș.M., Institutul de Chimie al A.Ș.M., Universitatea de Stat din Moldova a organizat între 1-3 octombrie 2007 cea de-a II-a Conferință Internațională a Societății de Chimie din Republica Moldova cu genericul „Realizări și perspective ale chimiei moderne”.

Președinte al Comitetului internațional de organizare a conferinței a fost acad. Gheorghe Duca, președintele Academiei de Științe a Moldovei, copreședinte - acad. Ionel Haiduc, președintele Academiei Române; președinte al Comitetului local de organizare – acad. Pavel Vlad, șeful laboratorului chimia terpenoidelor din cadrul Institutului de Chimie al A.Ș.M.

Discuțiile s-au axat pe rezultatele recente ale chimiei, în special din domeniul compușilor de interes aplicativ - magneții moleculari, sensori, compuși biologic activi etc.; au fost analizate, de asemenea, realizările și perspectivele chimiei analitice, tehnologiilor chimice, cum ar fi tehnologiile de obținere a compușilor utili pentru economia națională în baza materiei prime renovabile locale și protecției mediului; elaborarea metodelor analitice de dozare a diferiților poluanți

chimici în surse naturale (apă, sol, plante, produse alimentare) etc.

Evenimentul a întrunit peste 150 de participanți, inclusiv 40 din astfel de state ca Olanda, Franța, Polonia, România, Rusia, Ucraina, Belarus, Belgia, Grecia, Marea Britanie, Austria, Spania. Au fost comunicate rezultatele cercetărilor comune ale chimiștilor din Moldova cu cercetători din Italia, Germania și alte țări și trasate noi obiective științifice.

ÎN PRIM PLAN, ȘTIINȚELE FIZICE

Societatea Fizicienilor din Moldova, ca membru colectiv al Societății Europene de Fizică, institutele academice cu profilul de fizică și inginerie, precum și universitățile din Republica Moldova au organizat între 11-12 octombrie 2007 cea de a II-a Conferință a Fizicienilor din Moldova (CFM-2007).

Ea s-a desfășurat sub însemnul marcării a 60 ani de la descoperirea tranzistorului, a 50 ani de la elaborarea teoriei supraconductivității și a 50 ani de la lansarea primului satelit artificial al Pământului. Manifestarea fusese susținută financiar de Societatea Europeană de Fizică și Institutul de Fizică din Marea Britanie.

Participanții au luat în dezbateri probleme actuale ale fizicii în aspect mondial și intern. Societatea Fizicienilor din Moldova și-n continuare va încuraja contactele științifice ale membrilor săi cu cercetătorii din străinătate, va promova relațiile de cooperare între oamenii de știință, cultură, învățământ și specialiștii din diverse domenii ale economiei naționale; vor fi puse în valoare direcțiile majore de cercetare din universități și instituțiile de cercetare. Se va acorda o atenție deosebită aspectelor aplicative ale fizicii și a interacțiunii ei cu industria, energetica, informatica, protecția mediului ambiant, medicina și alte domenii.

PROBLEME ONCOLOGICE ÎN DEZBATERI ȘTIINȚIFICE

Sub egida Academiei de Științe a Moldovei, Ministerului Sănătății, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, Institutului Oncologic, în zilele de 25 și 26 octombrie curent, la Chișinău și-a desfășurat lucrările Conferința științifică de oncologie cu participare internațională, având drept generic „**Probleme de etiopatogenie, organizare, diagnostic, tratament și reabilitare a bolnavilor cu tumori în regiunea capului și**

gâtului". Conferința a fost consacrată aniversării a 30-ea de la fondarea Departamentului „Tumorile capului și gâtului” din cadrul Institutului Oncologic al Moldovei.

Un *Scurt istoric a chirurgiei tumorilor capului și gâtului în Republica Moldova* a prezentat acad. **Gheorghe Țibîrnă**, președintele Comitetului organizatoric al conferinței. Oaspetele moscovit, **prof. A.I. Paces**, s-a referit în comunicarea sa la *Dezvoltarea în continuare a unei noi direcții în oncologia capului și gâtului*. **Ala Ciobanu**, Country Manager Hoffmann-La Roche LTD, a prezentat noutățile privind *Tratamentul medicamentos oncologic*. Iar **dr. V. Catrangiu**, reprezentant medical al aceleiași organizații, a abordat tema *Actualități în tratamentul cancerului*. Un șir de comunicate s-au referit la *Noi tehnologii în tratamentul bolnavilor cu neoplazii ale regiunii capului și gâtului*; *Tratamentul chirurgical al neofomațiilor regiunii capului și gâtului*; *Reabilitarea bolnavilor cu tumori ale regiunii capului și gâtului*, *Chimio- și radioterapia în tratamentul combinat al cancerului regiunii capului și gâtului*; *Tratamentul criogen*. *Profilaxia cancerului regiunii capului și gâtului* etc.

INAUGURAREA PARCULUI „ACADEMICA” ȘI A INCUBATORULUI „INOVATORUL”

La 6 decembrie curent a fost inaugurat Parcul științifico-tehnologic „Academica” și Incubatorul „Inovatorul”. Aceste două organizații vor activa în baza Legii cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare, adoptate de Parlamentul Republicii Moldova, care prevede un regim liberal de funcționare a lor și cele mai avantajoase înlesniri fiscale și vamale.

Drept bază tehnico-materială a acestor două organizații va servi infrastructură întreprinderii A.Ș.M. „ASELTEH”, pentru reabilitarea căreia în anul 2007 au fost alocate din buget 3 mln lei, iar pentru 2008 – 4,3 mln lei.

La inaugurarea Parcului științifico-tehnologic „Academica” și a Incubatorului „Inovatorul”, și-au prezentat proiectele de inovare și transfer tehnologic 49 de candidați la statutul de rezident din țară și de peste hotare. O comisie specială va selecta o bună parte din ele conform criteriilor: eficiența economică a proiectului, numărul de locuri ce urmează a fi deschise, potențialul de export, gradul de noutate tehnologică, credibilitatea financiară etc. Scopul fondării acestor două structuri academice constă în stimularea activităților de inovare și de transfer tehnologic, menite să transforme rezultatele

cercetărilor științifice și inovațiile în produse, servicii, procese noi sau perfecționate.

TEHNOLOGIILE ȘI INOVAȚIILE ȘTIINȚIFICE ALE SEC.XX ÎN MASS-MEDIA DIN REPUBLICA MOLDOVA

Pe data de 22 noiembrie cercetători și jurnaliști s-au reunit în dezbateri la o masă rotundă cu tema: *Tehnologiile și inovațiile științifice ale sec.XXI. Perspectivele reflectării rezultatelor cercetărilor științifice în mass-media din Republica Moldova*.

Alocuțiuni de salut au rostit Corina Cepoi, director interimar CIJ; Constantin Rusnac, prof., Doctor Honoris Causa, Secretar General al Comisiei Naționale a Republicii Moldova pentru UNESCO; dr.Luminița Drumea, expert pentru Știință, Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO.

Jurnalista Domnica Negru a prezentat un studiu-pilot privind reflectarea rezultatelor cercetărilor științifice în mass-media din Republica Moldova. După cum a constatat studiul-pilot, dar și mai mulți participanți la dezbateri, tematica științifică apare accidental în mass-media, nu există o strategie și un sistem în ce privește mediatizarea noutăților și realizărilor în știință.

Despre o colaborare mai intensă a instituțiilor științifice cu presa scrisă și electronică au vorbit Tatiana Rotaru, șefa Serviciului de presă al A.Ș.M.; dr.hab. Ion Tighineanu, membru corespondent al A.Ș.M.; dr.Veaceslav Afanasiev, directorul Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic; Dorian Chiroșca, directorul Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală.

Un studiu analitic - *Mass-media și știința: de la inovare la impactul mediatic. O abordare de marketing* – a prezentat dr.Silvia Harnău, directorul Centrului de Semiotică Economică din Moldova. Iulia Semionova, redactor-șef adjunct al ziarului *Nezavisimaia Moldova*, precum și alți ziariști, au discutat posibilități concrete de elucidare în mass-media autohtonă a tematicii științifice.

Manifestarea a fost organizată de Comisia Națională UNESCO a Republicii Moldova și Centrul Independent de Jurnalism

Erată

În numărul 2-3(7) 2007 al revistei *Akademios* s-a comis o greșală de tipar. Ultima propoziție din biografia acad. Mihail Popovici (p. 66) trebuie citită după cum urmează: ***A pregătit 10 doctori și 7 doctori habilitați în medicină.***